

N:o 93.

Af Herr **J. P. Nilsson**: Om förändring af hvad i 6 § 20 Kap. Byggningsbalken och Kongl. Förordningen den 3 September 1755 blifvit stadgadt angående damluckas öppenhållande.

Å den tid, då vår ännu gällande lag af år 1734 blef till efteråtelse antagen, befann sig vårt land, hvad odling och dermed sammanhängande förhållanden beträffade, i ett tillstånd, som icke ens lät ana hvad det efter en tidrymd af 140 år i dylika hänseenden skulle förete. En följd häraf är naturligtvis, att åtskilliga stadganden, som å förstberörda tid kunde vara i det allmännas intresse välbetänkta, under tidernas lopp genom inträffade förändrade förhållanden antagit en motsatt karakter; Och, beaktande sådant, har regeringen och representationen med gemensamma bemödanden sökt ändra de föreskrifter, som befunnits icke mera befrämja utan lägga hämsko på landets materiela förkofran. Mycket har i sådant afseende blifvit uträttadt, mycket återstår dock ännu att verkställa. Det är ett sådant gammalt, numera otjenligt stadgande, som ännu qvarstår i vår lag, hvilket jag önskar med denna min motion få utbytt mot ett för nu bestående förhållanden lämpligare.

När 1734 års lag antogs, var inom vårt land riklig tillgång på ouppodlad men odlingsbar mark; och i följd deraf nödgades sällan den träge jordbrukaren att med sitt arbete belägga jord, som, belägen invid sjöar och vattendrag, kunde blifva utsatt för skada vid uppdämning af nedanför liggande vattenverk. Nu deremot har landet, åtminstone i dess mellersta och sydliga delar, erhållit en sådan uppodling, att den idoge arbetaren måste söka sig tillfällen till odling, hvarhelst odlingsbar mark kan finnas,

och äfven med fara att hans arbete kan ett eller annat år genom öfversvämning förderfvas. För att emellertid till någon del inskränka denna fara, skulle en förändring i 6 § 20 kap. Byggningsbalken angående damluckas öppnande, sådan denna § lyder enligt Kongl. Förordningen den 3 September 1755, äfvensom i Kongl. Kungörelsen den 6 Augusti 1815 angående tiden, då dämning vid vattenverk höstetid må vara tillåten, enligt mitt förmenade, vara af behovet högeligen påkalladt. Då man, å ena sidan, betänker, af huru stor vigt det är för vårt land att, med den stegring i afseende å folkmängd det årligen framvisar, jordens produktion må uppdrifvas till så hög grad som möjligt och, å andra sidan, tager i betraktande den skada, som uppstår för åker och äng i följd af lagens nuvarande stadgande, dels att damlucka skall öppnas först den 10 Maj, dels ock att redan den 1 November dämning får ske, vid hvilken sistberörda tid, med de nu merendels existerande klimatiska förhållanden, jorden högst sällan erhållit sin kälå, vågar jag tro att ingen skall bestrida, det icke tiden för damluckas öppenhållande bör till någon del utsträckas.

Denna min motion afser dock ej någon ändring i de ordningar, som uti ifrågavarande hänseende äro för Wester- och Norrbottens samt Jemtlands län genom Kongl. Förordningen den 23 Augusti 1851 särskildt stadgade.

Jag förmodar att förevarande ämne jemväl skulle komma i öfvervägande vid behandlingen af det väntade förslaget till ny vattenrätt, men då denna fråga utan någon olägenhet kan särskildt för sig dessförinnan behandlas och afgöras, har jag ansett mig böra nu derom göra framställning; och får jag, på grund af hvad jag sålunda andragit, härmed föreslå, det Riksdagen måtte för sin del, med upphäfvande af Kongl. Förordningen den 3 September 1755 och 6 § i 20 kap. Byggningsbalken, för så vidt deri afses tiden, då damlucka skall öppnas, äfvensom af Kongl. Kungörelsen den 6 Augusti 1815, besluta,

att i de delar af riket, för hvilka annorlunda icke särskildt är stadgadt, damlucka skall, der vatten kan åker eller äng skada, öppnas den 10 April, äfvensom att dämning höstetiden ej får verkställas förr än den 1 December, med undantag endast för särskildt privilegierade vattenverk.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1874.

J. P. Nilsson

från Calmar län.